

loană care se rotește alb-negru (jumăta-tea albă este îndreptată cu fața spre pu-blic, cît timp Esop se află în scenă; ju-mătatea neagră, cînd e absent). În schimb, costumele — semnate tot de Maria Bo-dor — sînt schițate cu fantezie.

Spectacolele stagiunii curente nu pot fi socotite decît în parte definatorii pentru teatrul sibian; ele nu dau măsura exactă a nivelului de dezvoltare al colectivului, a potențialului său artistic.

În programul permanent al teatrului ar trebui să fie înscrisă, în afară de o sporită exigență față de repertoriu, și o lărgire a sferei sale, preocuparea mai fermă pentru profesionalizarea colectivului, o mai mare atenție măiestriei actoricești. Se poate apela și la forme nefolo-

site încă aici: studio experimental, cercuri profesionale, dezbateri de creație și, desigur, și altele. Conducerea teatrului preconizează de altfel asemenea forme. Ele se află încă într-un stadiu incipient și e de dorit să fie definitivare și puse în aplicare în viitoarea stagiune. În asig-urarea creșterii profesionale a colectivulu-i, un rol însemnat îl deține conducerea artistică a teatrului, regizorii. O colabora-re mai strînsă între ei ar sluji cu eficiență bunului mers al teatrului, sporind răspunderea colectivă și preocuparea per-manentă de perspectivele lui. Colectivul sibian nu poate să se mulțumească cu succesele de pînă acum. Ele se cer depă-șite cu îndrăzneală, cu ambiția mersului înainte.

Ilie Rusu

Pitești

- „MARELE FLUVIU ÎȘI ADUNĂ APELE“ de Dan Tărchilă
- „FII CUMINTE, CRISTOFOR!“ de Aurel Baranga
- „PERIPEȚIILE LUI PAPKIN“ de Al. Fredro
- „MINCINOSUL“ de Goldoni
- „CANIOTA“ de Labiche

O vizită de mai multe zile la un teatru de regiune, ca „Al. Davila“ din Pitești, oferă cronicarului posibilitatea cunoașterii — deși nu în detaliu și în particularități — a stadiului actual de dezvoltare a proble-melor mari ce frămîntă colectivul creator.

Cum e și firesc, primul lucru asupra căruia am meditat mai îndelung a fost repertoriul stagiunii piteștene. În această direcție, Teatrul „Al. Davila“ ne-a obiș-nuit, de mai mulți ani, cu un număr re-lativ mare de „premiere pe țară“. Faima dobîndită nu este infirmată nici de alcă-tuirea repertoriului ultimei stagiuni, din care notăm trei premiere pe țară: *Peri-pețile lui Papkin* de Al. Fredro, *Caniota* de Labiche și *Fii cuminți, Cristofor!* de A. Baranga. În eventualitatea că princi-pala grijă care prezidează la stabilirea repertoriului ar fi aceea de a oferi, cu orice preț, cît mai multe premiere pe țară, nu știm dacă ne-am afla pe terenul celui mai ferm și infailibil criteriu. Este în-

tr-adevăr o performanță să montezi trei premiere pe țară într-o singură stagiune, dar este oare acesta principiul cel mai potrivit? Nu duce el la o anumită îngus-tare a orizontului, a cuprinderii tematice? Nu generează situații în care se joacă un vodevil de la 1864 (*Caniota*), o comedie de la 1750 (*Mincinosul* de Goldoni — e drept, aceasta nu în premieră pe țară), o altă comedie, de la 1834 (*Papkin*, a lui Fredro, care nu este altceva decît un Gol-doni polonez, însă mult mai mic și mai lipsit de sare), iar alături de ele, ținînd cumpăna actualității, *Fii cuminți, Cristo-for!* și *Marele fluviu își adună apele* de Dan Tărchilă (spectacol pregătît în cin-stea celei de a XX-a aniversări a Elibe-rării)? Nu este cumva sufocat repertoriul teatrului de secolele al XVIII-lea și al XIX-lea? Nu ar fi poate mai indicat ca, fără a neglija repertoriul clasic, dar *ma-rele* repertoriu clasic, teatrul să aibă o poartă mai larg deschisă spre cel contem-poran și cu precădere spre cel original?

Din câte știm, teatrul din Pitești a intenționat să pună în scenă *Moartea unui artist* de H. Lovinescu și propunerea i-a fost refuzată. De ce această neîncredere și de ce teatrul a cedat cu atîtă ușurință? Vrem să spunem că, în ultimă instanță, „premiera pe țară” nu trebuie să devină un scop, un punct de program, o preocupare obsedantă, și că — la fixarea repertoriului — e mai firesc să precumpănească principiul echilibrului, criteriul contemporaneității și al servirii multilaterale a spectatorului de astăzi.

* * *

Succesele obținute pînă acum în sectorul regizoral de către Jean Stopler și Constantin Dinischiotu (acesta din urmă ca invitat) atestă calitățile celor doi directori de scenă, fantezia și îndrăzneala lor profesională, încercarea de a sparge anumite tipare, chiar dacă această încercare nu se soldează totdeauna cu rezultate unanim recunoscute. Un spectacol ca *Mincinosul*, de pildă, pus în scenă de Jean Stopler, în decorurile lui Emil Moise, se recomandă prin acuratețea și claritatea concepției regizorale, prin transmiterea integrală a acestei clarități, spre deosebire de *Peripețiile lui Papkin*, care, deși mai puțin „tradiționalist” ca viziune scenică, mai ingenios ca intenții, ni s-a părut totuși un spectacol mai puțin permeabil, tocmai din cauza unor nelimepezimi, a unor zone incerte, a unor confuzii. În *Mincinosul* am remarcat efortul regizorului de a imprima note distincte jocului fiecărui actor, de a portretiza personajele literare ca personaje scenice, de a le diferenția, fie prin debitul verbal, fie printr-un gest expresiv, caracteristic. Sînt de subliniat, în acest sens, mobilitatea, nu exagerată, și sfătoșenia cumpănită a lui Arlecchino — care a apărut ca un erou simplu, fără cordele, panglicuțe, gestulețe, reverențe etc. —, agitația, febrilitatea și poezia Colombinei, jocul nervos, acidulat al celor două surori — Beatrice și Rosaura —, distincția falsă, superficialitatea drapată în seriozitate și „sinceritate” a lui Lelio etc. În acest spectacol, actorii au luat personajele cînd în serios, cînd în glumă, după cum a fost cazul, uneori au cochetat cu ele, păzind însă măsura și negreșind alternanța.

În poemul dramatic *Marele fluviu își adună apele* (regia C. Dinischiotu), relevabilă ni s-a părut simbioza reușită între țelul politic, mobilizator, agitatoric al spectacolului și modalitatea artistică de împlinire a acestui scop. Îndrumați cu siguranță de regizor, actorii au jucat cu o mare simplitate și sinceritate, izbutind scene de înalt dramatism și autentică emo-

ție. Rolurile Caterina, Milan, Victor Eliad, Oniga s-au bucurat de interpretări energice, calde, vibrante, care au găsit calea cea mai dreaptă de la actor la rol, și de la acesta la inima și înțelegerea spectatorului.

În celelalte spectacole, fermitatea și inspirația regizorală ni s-au părut mai scăzute, am sesizat chiar unele repetări, alunecări spre comicul violent, spre folosirea unor culori și ritmuri prea tari. Astfel, după un început foarte bun, cu scene de veselie fină, spectacolul *Caniota* a coborît tot mai mult spre îngroșare și grotesc, supralicitînd stilul vodevilesco pînă la a-l degenera în comic de bilci („Traiteau de foire”).

Un schimb de experiență în problemele regiei ar suscita un mare interes în sinul colectivului, ar stimula varietatea concepțiilor, poate și solicitarea unor forțe noi. Din câte ne-am putut da seama, regizorii de aici sînt ei înșiși dornici de asemenea confruntări și colaborări cu alți colegi de breaslă.

Unii actori, pe care i-am remarcat și cu alte prilejuri, își reconfirmă calitățile și în spectacolele din această stagiune. Ne vom limita la o enumerare incompletă și o caracterizare mai mult decît sumară a cîtorva dintre ei. Astfel, Telly Barbu, după ce ne-a demonstrat o bună stăpînire a artei insinuării în rolul doamnei Sava (*Fii cuminte, Cristofor!*), a construit pe cinism și bestialitate rolul episodic al Directoarei azilului (*Marele fluviu*), reușind o compoziție în care actrița devenise de nerecunoscut. Ileana Zărnescu, impresionantă, convingătoare în Caterina (*Marele fluviu*), s-a integrat mai puțin rolului Pităresei (*Papkin*). Ion Focșa a reliefat stîngăcia și farmecul personal al profesorului Stambului (*Fii cuminte, Cristofor!*), s-a identificat cu fermitatea și umanismul comunistului Eliad (*Marele fluviu*) și a subliniat ridicolul și aerul provincial al lui Cordenbois (*Caniota*). Dem. Niculescu, un actor de frumoase resurse comice, a dat viață lui Papkin într-un mod cam încărcat și agitat, în schimb a creat cu talent un Champbourcy (*Caniota*) grosolan, dar cu pretenții de om manierat. Am fi foarte curioși să-l vedem pe acest înzestrat actor distribuit într-un rol de comedie contemporană, unde farmecul său propriu, nealterat de „viziuni” regizorale, s-ar putea valorifica cu mare succes. În rolul dublu din *Fii cuminte, Cristofor!*, Ileana Focșa a reușit treceri marcate de la aparent frivolă Ancă la aparent posaca Emă; actrița a avut de asemenea o interesantă compoziție în rolul Leonida, fata bătrînă din *Caniota*. Const.

Zărnescu, deținând multe din datele personajului Lelio (*Mincinosul*), i-a conferit acestuia o bună doză de autenticitate, reușita sa fiind aici mai deplină decât în rolul lui Cristofor Bellea. Victor (*Marele fluviu*), în interpretarea lui Nicolae Dinică, a avut noblețe și căldură, în schimb actorul s-a acomodat mai greu personajului Waclaw (*Papkin*).

Printre interpretările valoroase, care au dovedit talent și străduința de a crește, de la stagiune la stagiune, amintim pe Corneliu Poenaru (Ottavio, Milan), Vivi Popescu (Colombina), Valeriu Buciu (Arlecchino), Adrian Grigoriu (Felix Renaudier), Mioara Iatan (Blanche și Clara), Nae Cosmescu (Mihai și Sylvain), Ion Băncănu (Colladan).

Reflectând asupra câtorva probleme de ordin general privitoare la teatrul din Pitești, ne întrebăm: există oare aici o „școală”, cu un profil bine stabilit și trăsături distincte? A ajuns echipa la posibilitatea de a da spectacole de mare strălucire? După părerea noastră, încă nu. Colectivul numără talente și forțe autentice, apoi o seamă de „utilități”, în sfârșit, elemente mai slab înzestrate. Deci trupa nu este încă omogenă, decât, cel mult, într-o anumită parte a sa, și anume aceea care reprezintă un grup fruntaș. Nucleul acesta, realmente valoros, are datoria să devină germenul unor căutări care să ducă la spectacole mari, repre-

zentative pentru calitatea artistică a colectivului.

Aproape în toate comediile din această stagiune am observat, pe lângă laturile pozitive semnalate mai sus, fapte facile, neartistice: abuzuri de mișcare, căderi bufe, ciocniri între actori, răsturnarea unor mobile, gestică debordantă, excese vocale. Ce trădează supralicitarea acestui arsenal mult prea încărcat? Insuficiență încredere în valoarea textului, în succulența comediei, în puterea acesteia de a provoca hazul spectatorilor prin replică și idee. Mai înseamnă, de asemenea, scăzută credință în capacitatea actorilor de a juca pe nuanțe și sugestii, pe efecte fine și umor subtil. După părerea noastră, în colectivul de aici sînt actori capabili să răspundă celor mai rafinate și moderne cerințe de artă interpretativă, bucurându-se să lepede mijloacele depășite, demodate, învechite: bastonadele, bufonadele, busculadele etc.

Socotim că pentru depășirea stadiului actual se impune teatrului din Pitești preocuparea pentru o viață profesională complexă. Sînt necesare discuții, dezbateri și o atmosferă de mai mare efervescență, care să rodească spectacole mai valoroase, care să nască un stil *propriu*. Este necesară crearea aceluia climat cultural care să contribuie la lărgirea orizontului artistic al actorului, la extinderea universului său estetic de cunoștințe generale și, în consecință, să-i adîncească specializarea.

Mihai Florea

Birlad

• „JOCUL DE-A VACANȚA” de Mihail Sebastian

• „MITICĂ POPESCU” de Camil Petrescu

• „ULISE ȘI... COINCIDENȚELE”

de Mircea Șeptilici și Gh. Dumbrăveanu

• „DOI TINERI DIN VERONA” de Shakespeare

• „O FAMILIE ÎNDOLIAȚĂ” de Branislav Nușici

Înființat la 15 septembrie 1955, Teatrul „Victor Ion Popa” din Birlad va împlini, peste cîteva luni, zece ani de activitate artistică. Iată un și mai bun prilej de a încerca să-i cunoaștem antecedentele și stadiul actual de evoluție, de a întreprin-

de o scurtă analiză a existenței sale, așa cum se particularizează ea acum, în cea de a noua stagiune. Din cele opt spectacole înscrise în repertoriul acestei stagiuni, noi am văzut cinci — și anume: *Jocul de-a vacanța* de Mihail Sebastian.